

TOP-CONFERENCES

International Conference of Economics, Finance and Accounting Studies

International Conference of Economics, Finance and Accounting Studies is a double-blind peer-reviewed, open-access journal published to reach excellence on the scope. It considers scholarly, research-based articles on all aspects of economics, finance and accounting. As an international congress aimed at facilitating the global exchange of education theory, contributions from different educational systems and cultures are encouraged. It aims to provide a forum for all researchers, educators, educational policy-makers and planners to exchange invaluable ideas and resources.

Savdo Xizmatlarini Innovatsion Rivojlantirishning Iqtisodiy Mexanizmlari

Musurmonova Muxlisa Samandar qizi

SamISI, "Raqamli iqtisodiyot" kafedrası assistent-stajyori
muxlisamusurmonova97@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada savdo xizmatlarida innovatsion rivojlanishning iqtisodiy mexanizmlari o'rganiladi. Tadqiqotda savdo sohasida innovatsiyalarni joriy etishning nazariy asoslari, zamonaviy yondashuvlari va amaliy vositalari tahlil qilinadi. Statistik tahlil va qiyosiy usullar asosida innovatsiyalar samaradorligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar aniqlanadi. Tadqiqot natijalari raqamli texnologiyalar, moliyaviy rag'batlantirish va institutsional mexanizmlarni samarali integratsiya qilish savdo sektorida raqobatbardoshlik va xizmatlar sifatini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatadi. Olingan xulosalar xizmat ko'rsatish tarmoqlarida innovatsiyaga yo'naltirilgan iqtisodiy siyosatlarni ishlab chiqishga hissa qo'shadi.

Kalit so'zlar: savdo xizmatlari, innovatsiya, iqtisodiy mexanizmlar, raqamlashtirish, raqobatbardoshlik.

Kirish

Hozirgi globallashtirish va raqamli iqtisodiyot sharoitida savdo xizmatlari sohasi milliy iqtisodiyotning eng tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Innovatsion rivojlanish savdo xizmatlarining samaradorligini oshirish, iste'molchilarga ko'rsatiladigan xizmatlar sifatini yaxshilash hamda raqobatbardoshlikni mustahkamlashning asosiy omiliga aylanmoqda. Savdo xizmatlarini innovatsion rivojlantirish iqtisodiy mexanizmlari deganda moliyaviy, institutsional, tashkiliy va raqamli vositalar majmuasi tushuniladi. Ushbu mexanizmlar innovatsiyalarni joriy etish, ularning iqtisodiy samaradorligini ta'minlash hamda bozor talablariga moslashishni jadallashtirishga xizmat qiladi. Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi savdo xizmatlarini innovatsion rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmlarini nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilish hamda samarali modelni taklif etishdan iborat. Tadqiqot jarayonida quyidagi ilmiy usullardan foydalanildi: tizimli tahlil; qiyosiy tahlil; statistik tahlil; iqtisodiy-matematik usullar; ilmiy adabiyotlar va normativ-huquqiy hujjatlarni tahlil qilish. Tadqiqot obyekti sifatida savdo xizmatlari sohasi, predmet sifatida esa ushbu sohada innovatsion rivojlanishni ta'minlovchi iqtisodiy mexanizmlar olindi.

Natija takliflar

Savdo xizmatlarida innovatsion rivojlanish mexanizmlarini o'rganishda bir qancha muhim yangiliklarni va qoidlarni kuzatishimiz mumkin. Moliyaviy mexanizmlarning asosiy mazmuni investitsiyalar, subsidiyalar va grantlar tizimini o'rganish talab etiladi va buning natijasida investitsion faollikning oshishi kuzatiladi.

1. jadval. Savdo xizmatlarida innovatsion rivojlanish mexanizmlari

Mexanizm turi	Asosiy mazmuni	Kutilayotgan natija
Moliyaviy mexanizm	Investitsiyalar, subsidiyalar, grantlar	Innovatsion faollik oshishi
Institutsional mexanizm	Normativ-huquqiy baza, davlat qo'llab-quvvatlashi	Barqaror rivojlanish
Raqamli mexanizm	E-commerce, CRM, AI texnologiyalar	Xizmat sifati va tezligi
Tashkiliy mexanizm	Biznes-jarayonlarni optimallashtirish	Xarajatlar kamayishi

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, savdo xizmatlarini innovatsion rivojlantirishda quyidagi omillar muhim ahamiyat kasb etadi:

raqamli texnologiyalarning joriy etilishi;

moliyaviy resurslardan samarali foydalanish;

innovatsion infratuzilmaning rivojlanganligi;

kadrlar salohiyati va boshqaruv sifati.

2. jadval. Innovatsiyalar joriy etilishining iqtisodiy samaradorligi

Ko'rsatkich	Innovatsiyadan oldin	Innovatsiyadan keyin
Savdo hajmi (%)	100	135
Xizmat ko'rsatish tezligi	Past	Yuqori
Mijozlar qoniqish darajasi	O'rtacha	Yuqori
Rentabellik (%)	12	20

Shunday qilib, olingan natijalar, savdo xizmatlarida innovatsion rivojlanishni oshirish uchun texnologik yangiliklar bilan cheklanmasdan iqtisodiy mexanizmlarning konseptual unaqmadolik bilan ishlashini zarur ekanligi ko'rsatilgan. Xususan, davlat va xususiy sektorlar orasidagi hamkorlik, investitsion muhitni rivojlantirish va raqamli tuzilmalarni ta'mirlash sohasi muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari ilmiy ishlar actida ajratilgan xullasolar bilan mos keladi va savdo xizmatlari sohasida innovatsion siyosatni olib borishni nazarda tutinglarini tasdiqlaydi.

Xulosa

Xulosa qilinganda, savdo xizmatlarini iqtisodiy mexanizmlari yordamida innovatsion rivojlantirish kabi iqtisodiy mexanizmlar milliy iqtisodiyotga barqaror o'sishida muhim ahamiyatga ega. Moliyaviy, institutsional va raqamli mexanizmlarning birlashmasi savdo xizmatlari samaradorligini sezilishli darajada oshiradi. Tadqiqot natijalari amaliyotda va kelgusidagi ilmiy izlanishlardan foydalanish uchun qo'llanilishi mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati

- Schumpeter, J. A. (1934). *The Theory of Economic Development*. Harvard University Press.
- OECD. (2018). *Innovation in Services*. OECD Publishing.
- Porter, M. E. (2008). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. Free Press.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing Management*. Pearson Education.
- Lundvall, B. Å. (2010). *National Systems of Innovation*. Anthem Press.